

Regiunea NORD-VEST- Județul Bihor

Cu un număr de **148.855** de contracte individuale de muncă cu normă întreagă, Județul Bihor se situează printre primele locuri (locul 10 între județele României) în ceea ce privește numărul de salariați. În perioada 2015-2016, forța de muncă la nivelul județului a crescut moderat, cunoscând totodată și o ușoară modificare a structurii, în sensul unei creșteri mult mai rapide a serviciilor, cu precădere a sectorului transport-logistică (**+15,22%**), respectiv a industriei hoteliere și a restaurantelor (**+14,69%**), spre deosebire de industria care a crescut doar cu **1,68%**.

Totodată, cu excepția reducerii numărului specialiștilor cu studii superioare în diverse domenii de activitate (**-11,83%**) și a muncitorilor calificați și asimilați (**-1,42%**), Județul Bihor a înregistrat creșteri ale numărului de contracte individuale de muncă la nivelul tuturor grupelor majore de angajați, cu precădere în cazul tehnicienilor și specialiștilor cu studii medii din domeniul tehnic (**+17,29%**) și operatorilor la instalații și mașini / asamblorilor de mașini și echipamente (**+11,56%**). În corelare cu evoluțiile la nivel național și regional, salarizarea s-a caracterizat printr-o creștere semnificativă a angajaților încadrați în zona salariului minim, ponderea acestor salariați în total forță de muncă fiind în Județul Bihor de **50,15%**, cei mai vulnerabili salariați fiind muncitorii necalificați (**71,72%** în zona de salariu minim), lucrătorii în domeniul serviciilor (**69,93%** în zona de salariu minim) și operatorii la instalații și mașini / asamblorii de mașini și echipamente (**60,08%** în zona de salariu minim).

Fișă generală a structurii forței de muncă din Județul Bihor

Nr.crt.	Indicator	U.M.	Valoare
1.	Nr. contracte individuale de muncă (CIM)	Nr. CIM	148.855
2.	CIM - Evoluție cantitativă în anul 2016 față de anul 2015	Nr. CIM	3.593
3.	CIM - Evoluție procentuală în anul 2016 față de anul 2015	%	2,47
4.	CIM - Pondere în numărul contractelor de muncă din Regiunea NORD-VEST	%	22,32
5.	CIM - Pondere în numărul contractelor de muncă din România	%	2,97
6.	Populația activă a județului	Nr. pers.	272.400
7.	CIM – Pondere în populația activă a județului Bihor	%	54,69
8.	Număr șomeri înregistrați	Nr. pers.	8.713
9.	Număr de CIM per șomer înregistrat	Nr. CIM/Nr. șomeri înreg.	17,10
10.	Număr PFA/II	Nr. PFA/II	15.915
11.	Număr de CIM per PFA/II	Nr. CIM/Nr. PFA și II	9,35
12.	Nr. specialiști în diverse domenii de activitate	Nr. CIM	23.521
13.	Nr. specialiști în diverse domenii de activitate (evoluție în 2016 față de 2015)	%	-11,83
14.	Nr. lucrători în domeniul serviciilor	Nr. CIM	19837
15.	Nr. lucrători în domeniul serviciilor (evoluție în 2016 față de 2015)	%	6,24
16.	Nr. muncitori necalificați	Nr. CIM	36.872
17.	Nr. muncitori necalificați (evoluție în 2016 față de 2015)	%	3,45
18.	Nr. CIM în industria prelucrătoare	Nr. CIM	48.701
19.	Nr. CIM în industria prelucrătoare (evoluție în 2016 față de 2015)	%	1,68
20.	Nr. CIM în comerț	Nr. CIM	23.985
21.	Nr. CIM în comerț (evoluție în 2016 față de 2015)	%	3,73
22.	Pondere CIM cu salariul brut în zona de minim (sub 300 euro) în total CIM	%	50,15
23.	Pondere CIM cu salariul brut între 300-400 euro în total CIM	%	23,75
24.	Pondere CIM cu salariul brut peste 5 salarii medii în total CIM	%	0,10

Acoperirea populației active cu contracte de muncă

Județul Bihor se încadrează, în linii mari, în mediile naționale în ceea ce privește acoperirea populației active cu contracte de muncă, ceea ce indică o situație în general pozitivă în raport cu majoritatea județelor din România, pe fondul creșterii numărului de CIM cu cca. **2,5%** în anul 2016, creștere susținută în principal de sporirea numărului de muncitori necalificați (**+3,45%**) și a lucrătorilor din comerț (**+3,73%**).

Principalii indicatorii care reflectă acoperirea populației active din Județul Bihor cu contracte individuale de muncă sunt reflectați în Figura nr. 1, fiind constatate următoarele aspecte:

- Județul Bihor înregistrează **148.855** contracte individuale de muncă la o populație activă de **272.400** persoane, ceea ce corespunde unui grad de acoperire de **54,69%**, procent situat în zona mediei naționale de **57,26%**. Județul Bihor se află printre primele locuri (10/42) prin prisma acestui indicator, alături de alte județe, preponderent din zonele de centru și vest.

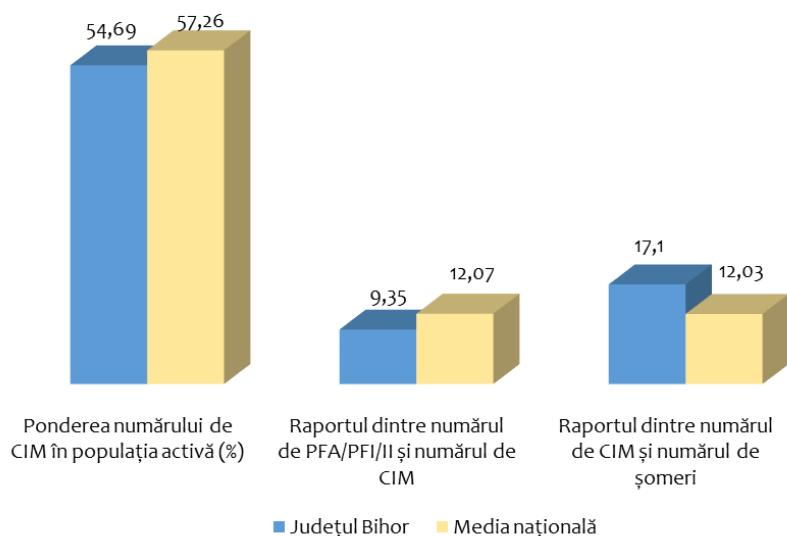

Figura nr. 1 Indicatori care reflectă acoperirea populației active cu contracte de muncă la nivelul Județului Bihor

- Județul Bihor se află ușor sub media națională în ceea ce privește raportul dintre populația activă înregistrată sub o formă de antreprenoriat individual (PFA/PFI) și populația activă înregistrată cu un contract de muncă (**9,34**, valoare situată în zona de mijloc a județelor din România), ceea ce confirmă existența unui număr mai ridicat de CIM prin comparație cu alte județe.
- Pe fondul unui nivel acceptabil de acoperire a populației active cu contracte de muncă, Județul Bihor se află printre primele locuri (9/42) din perspectiva corelării cu numărul de șomeri înregistrați. Astfel, în Județul Bihor, un șomer este susținut de **17,10** contracte de muncă, valoare situată semnificativ peste media națională de **12,03**.

Totuși, în condițiile în care creșterea numărului de CIM din anul 2016 se bazează mai puțin pe creșterea industriei prelucrătoare (unde ritmul de creștere de **1,68%** este cu mult sub media regională de **4,37%**) și mai degrabă pe zona de servicii (comerț, transport și logistică, dar și sectorul hoteluri-restaurante, în contextul poziționării geografice a județului), Bihor este un județ care se confruntă totuși cu o problemă legată de capacitatea de a crea locuri de muncă indirecte și de a asigura o dezvoltare pe termen lung a locurilor de muncă.

Dinamica forței de muncă pe ocupații

La nivelul principalelor categorii de ocupații (grupe majore C.O.R.), dinamica forței de muncă din Județul Bihor este prezentată în Tabelul nr. 1. Se poate observa că dinamica cea mai accelerată se înregistrează la nivelul a două grupe de angajați:

- *Operatori la instalații și mașini / asamblori de mașini și echipamente: 2.079* contracte de muncă noi (**+11,56%**).
- *Tehnicienii și alți specialiști în domeniul tehnic: 1.881* contracte de muncă noi (**+17,29%**).

Prin urmare, se constată o creștere semnificativă în zona personalului cu nivel mediu de calificare (însă doar parțial pe zona direct productivă deoarece numărul de muncitori calificați a scăzut cu **1,42%**), concomitent cu o reducere a personalului cu nivel înalt de calificare (**-11,83%**).

Tabelul nr. 1 Evoluția forței de muncă din Județul Bihor pe grupe majore C.O.R. (2015-2016)

Grupa majoră COR	Descriere grupa majoră COR	Total salariați 2015	Total salariați 2016	Evoluție cantitativă	Evoluție procentuală (%)
1	Membri ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători din administrația publică	10.595	10.624	29	0,27
2	Specialiști în diverse domenii de activitate	26.676	23.521	-3.155	-11,83
3	Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic	10.881	12.762	1.881	17,29
4	Funcționari administrativi	7.706	19.837	605	7,85
5	Lucrători în domeniul serviciilor	18.671	18.671	1.166	6,24
6	Lucrători calificați în agricultura, silvicultura și pescuit	308	306	-2	-0,65
7	Muncitori calificați și asimilați	16.796	16.557	-239	-1,42
8	Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente	17.986	20.065	2.079	11,56
9	Muncitori necalificați	35.643	36.872	1.229	3,45

Prin raportare la tendințele naționale și regionale, au putut fi, de asemenea, identificate și o serie de particularități ale dinamicii forței de muncă din Județul Bihor (Figura nr. 2), după cum urmează:

- reducerea numărului de *Muncitori calificați și asimilați* a fost mai accentuată decât cea înregistrată la nivel regional și național, respectiv **-1,42%** față de **-0,58%** și **-0,28%**;

- pe de altă parte, a crescut mult mai rapid numărul *Operatorilor la instalații și mașini / Asamblori de mașini și echipamente*, respectiv cu **11,56%**, față de **7,83%** (nivelul regional) și respectiv, **5,24%** (nivelul național).
- creșterea numărului de *Tehnicienii și a altor specialiști din domeniul tehnic* a fost mult mai accentuată decât la nivelul regional și la cel național, respectiv cu **28,42%** față de **14,53%** și **12,17%**;
- de asemenea, numărul de *Funcționari administrativi* din Județul Bihor a crescut cu **7,85%**, spre deosebire de nivelurile regional și național care au înregistrat creșteri mai moderate pe această grupă de angajați (**5,25%** și respectiv **1,82%**);

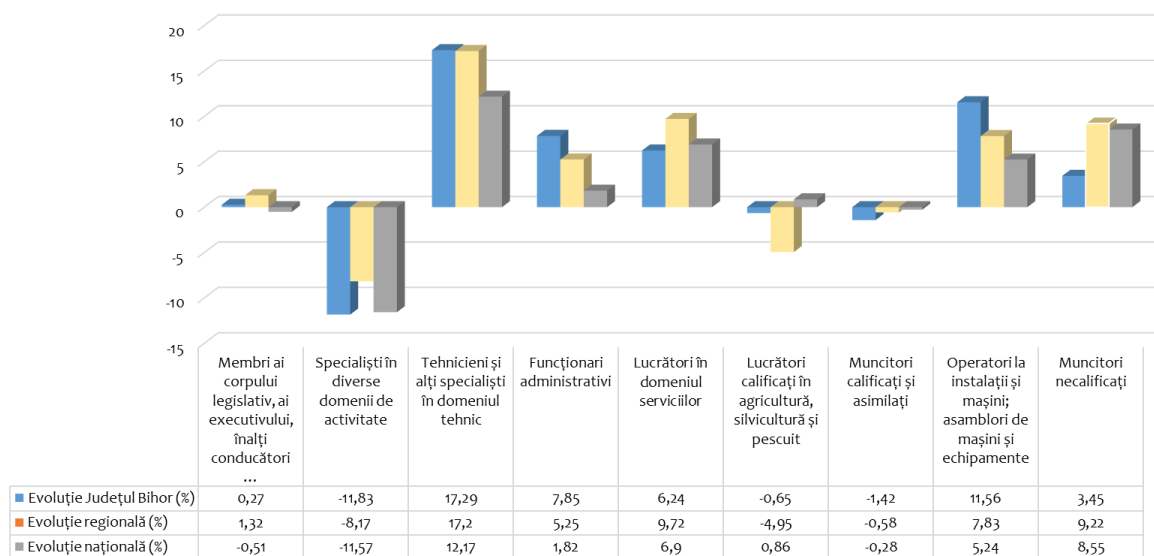

Figura nr. 2 Evoluția structurii forței de muncă în Județul Bihor, în perioada 2015-2016, pe grupe majore C.O.R. – comparație cu situația regională și națională

- pierderea de CIM la nivelul grupeii *Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit* a fost mai redusă (**-0,65%**) în cazul Județului Bihor, decât la nivelul Regiunii Nord-Vest (**-4,95%**).

Detalind la nivelul principalelor segmente de angajați (grupe minore C.O.R.) prin prisma numărului total de contracte de muncă în anul 2016, situația înregistrată în Județul Bihor este prezentată în Tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2 Dinamica principalelor grupe de angajați din Județul Bihor (2015-2016)

Nr.crt.	Descriere grupă minoră C.O.R.	Total salariați 2015	Total salariați 2016	Evoluție cantitativă	Evoluție procentuală (%)
1	Muncitori necalificați în industria prelucrătoare	22.254	22.806	552	2,48
2	Conducători de mașini de mare tonaj și autobuze	8.007	9.029	1.022	12,76
3	Vanzatori în magazine	6.439	6.902	463	7,19

Nr.crt.	Descriere grupă minoră C.O.R.	Total salariați 2015	Total salariați 2016	Evoluție cantitativă	Evoluție procentuală (%)
4	Directori generali, directori executivi și asimilați	4.663	4.787	124	2,66
5	Funcționari în gestiunea materialelor și în transport	3.831	4.165	334	8,72
6	Muncitori necalificați în industria extractivă și construcții	3.423	3.741	318	9,29
7	Profesori în învățământul secundar	3.719	3.229	-490	-13,18
8	Agenti și brokeri în vânzări și aprovizionare	3.107	3.205	98	3,15
9	Muncitori necalificați în transporturi și depozitarea marfurilor	3.098	3.126	28	0,9
10	Specialiști în domeniul social și religios	3.176	3.102	-74	-2,33
11	Asamblori	2.540	3.032	492	19,37
12	Personal de îngrijire în domeniul sănătății	2.680	2.959	279	10,41
13	Lucrători în industria textilă și confecții	2.895	2.775	-120	-4,15
14	Lucrători în servicii de protecție	2.654	2.770	116	4,37
15	Profesori în învățământul primar și prescolar	3.449	2.715	-734	-21,28

Se observă că grupele de ocupații din sectorul privat cu cele mai semnificative creșteri de personal sunt Asamblorii (+19,37%), Conducătorii de mașini de mare tonaj (+12,76%), Muncitorii necalificați în industria extractivă și construcții (+9,9%) și Vânzătorii în magazine (+7,19), în timp ce reducerile cele mai importante au fost înregistrate în cazul Montatorilor de echipamente electrice și de comunicații (-18,66%), Inginerilor (exclusiv în electrotehnologie) (-14,27%) și Lucrătorilor în industria textilă și confecții (-4,15%). În 2016, Județul Bihor a mai câștigat 334 Funcționari în gestiunea materialelor și în transport (+8,72%) dar și 224 Alți operatori la mașini și utilaje (+26,96%).

În ceea ce privește structura primelor 10 ocupații (coduri COR) din Județul Bihor, acestea sunt următoarele:

1. Muncitor necalificat în industria confecțiilor – 11.926 CIM (-4,27%);
2. Șofer autocamion/mașină de mare tonaj – 8.154 CIM (13,31%);
3. Muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor – 6.096 CIM (7,1%);
4. Vânzător – 5.051 CIM (4,02%);
5. Șofer de autoturisme și camionete – 2.680 CIM (18,32%);
6. Manipulant mărfuri – 2.631 CIM (1,11%);
7. Asistent medical generalist – 2.578 CIM (-5,05%);
8. Muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide – 2.057 CIM (1,93%);
9. Montator subansamble – 1.970 CIM (36,71%);
10. Lucrător comercial – 1.835 CIM (17,7%).

Se observă creșteri semnificative în zona personalului din transport-logistică (atât șoferii de mașini de mare tonaj, cât și cei de autoturisme și camionete, se regăsesc între primele 5 ocupații din Județul Bihor). De asemenea, o dinamică importantă o înregistrează Montatorii de subansamble (+36,71%).

Dinamica forței de muncă pe sectoare de activitate

Pe sectoare de activitate (Secțiuni CAEN), dinamica principalelor 10 industrii angajatoare ale economiei naționale la nivelul Județului Bihor este prezentată în Tabelul nr. 3. În planul sectorului privat, se observă o creștere a numărului de CIM pe toate palierele, în principal în transporturi și depozitare (+15,22%), în sectorul de servicii administrative și în cel al activităților de servicii suport (+14,93%), dar și în hoteluri și restaurante (14,99%).

Tabelul nr. 3 Dinamica forței de muncă din Județul Bihor la nivelul primelor 10 industrii angajatoare din economia națională

Secțiune CAEN	Descriere secțiune CAEN	Total salariați 2015	Total salariați 2016	Evoluție cantitativă	Evoluție procentuală (%)
C	Industria prelucrătoare	47897	48701	804	1,68
G	Comerț cu ridicata și amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	23122	23985	863	3,73
H	Transport și depozitare	10174	11722	1548	15,22
F	Construcții	9370	9794	424	4,53
P	Învățământ	12928	11077	-1851	-14,32
Q	Sănătate și asistență socială	8841	9026	185	2,09
N	Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	4033	4635	602	14,93
M	Activități profesionale, științifice și tehnice	3496	3615	119	3,40
J	Informații și comunicații	2092	2165	73	3,49
I	Hoteluri și restaurante	4971	5701	730	14,69

Prin raportare la evoluțiile regionale și naționale, constatăm de asemenea o serie de particularități (Figura nr. 3) dar și anumite evoluții contradictorii:

- sectorul cu cea mai spectaculoasă dezvoltare din județul Bihor, respectiv cu un ritm de creștere (15,22%) aproape triplu față de nivelul național (+5,78%) și semnificativ peste regional (+10,04%) este cel al transporturilor și depozitării, pe fondul creșterii accelerate înregistrată la nivelul ia 2 industrii:
 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte (+1.225 locuri de muncă, respectiv +13,87%);
 - Depozitare și activități pentru transporturi (+279 locuri de muncă, respectiv +24,50%);
- industria prelucrătoare (cel mai important sector angajator din România) a crescut mai lent (1,68%) decât nivelul Regiunii Nord-Vest (+4,37%) și nivelul național (+2,52%);

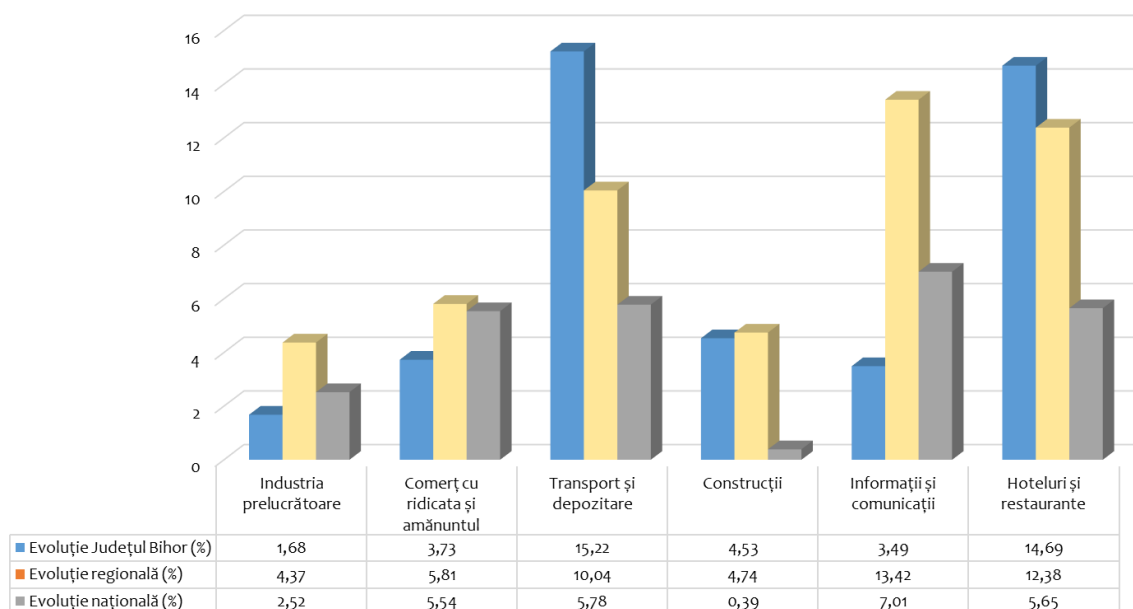

Figura nr. 3 Diferențe privind dinamica locurilor de muncă pe secțiuni CAEN între Județul Bihor și Regiunea Nord-Vest, respectiv mediile naționale

- cele mai multe locuri de muncă din sectorul industriei prelucrătoare s-au câștigat în Județul Bihor la nivelul a patru industrii principale:
 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier și a remorcilor (+573 locuri de muncă, respectiv +39,49%);
 - Industria confecțiilor metalice și a produselor din metal (+561 locuri de muncă, respectiv +14,78%);
 - Fabricarea de mobilă (+495 locuri de muncă, respectiv +12,53%);
 - Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (+454 locuri de muncă, respectiv 15,61%);
- pe de altă parte, cele mai multe locuri de muncă din sectorul industriei prelucrătoare s-au pierdut în Județul Bihor în următoarele industrii:
 - Tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie (-1.273 locuri de muncă, respectiv -8,60%);
 - Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (-122 locuri de muncă, respectiv -7,52%);
 - Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-108 locuri de muncă, respectiv -2,49%);
- locurile de muncă din sectorul Construcții au crescut moderat (+4,53%), în linie cu media regională (+4,74%) însă cu mult peste trendul național (+0,39%), pe fondul reducerii cu 2,04% a industriei lucrărilor speciale de construcții, dublată însă de creșterea cu 11,56% a industriei lucrărilor de geniu civil și cu 6,47% a construcțiilor de clădiri;
- ritmul de creștere al Comerțului a fost de asemenea ceva mai lent în Județul Bihor (+3,73%) față de Regiunea Nord-Vest (5,81%), respectiv față de nivelul național (5,54%);

- de asemenea, sectorul *Hoteluri și restaurante* a avut o evoluție peste mediile la nivel de regiune și țară, în condițiile în care industriile *Hoteluri și alte facilități de cazare și Restaurante și alte activități de servicii de alimentație* au creat **301 (+14,24%)** și respectiv **429 (15,02%)** locuri de muncă;
- pe de altă parte, o evoluție relativ îngrijorătoare se înregistrează la nivelul Sectorului IT, unde ritmul de creștere (**+3,49%**) este de cca. 4 ori mai redus decât cel al Regiunii Nord-Vest (**13,42%**); astfel, deși *Activitățile de servicii informatice* au crescut cu **15,02%**, sectorul *Telecomunicațiilor* s-a contractat cu **47,62%**.

Așadar, statisticile de mai sus relevă o dinamică pozitivă a personalului pe toate palierele, în principal la nivelul serviciilor (transport, logistică, hoteluri și restaurante), concomitent însă cu o creștere atenuantă, sub dinamica regională, a industriei prelucrătoare, construcțiilor și sectorului IT.

În ceea ce privește structura primelor coduri CAEN angajatoare, Județul Bihor înregistrează următoarea situație:

1. *Fabricarea incaltamintei* – **13.130 CIM (-8,65 %)**;
2. *Transporturi rutiere de marfuri* – **8.559 CIM (+13,95 %)**;
3. *Invatamant secundar general* – **6.382 CIM (-6,23 %)**;
4. *Activitati de asistenta spitaliceasca* – **5.227 CIM (-0,82 %)**;
5. *Lucrari de constructii a cladirilor rezidentiale si nerezidentiale* – **4.557 CIM (+6,52 %)**;
6. *Fabricarea de mobila n.c.a.* – **4.222 CIM (+13,19 %)**;
7. *Comert cu amanuntul in magazine nespecializate, cu vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun* – **3.757 CIM (+7,47 %)**;
8. *Comert cu ridicata nespecializat de produse alimentare, bauturi si tutun* – **2.957 CIM (-5,38 %)**;
9. *Fabricarea de constructii metalice si parti componente* – **2.812 CIM(+18,85 %)**;
10. *Servicii de administratie publica generala* – **2.742 CIM (+12,93 %)**.

Deși sectorul *Fabricarea încălțămintei* a înregistrat un regres semnificativ în anul 2016, pierzând **1.243** de locuri de muncă, acest sector rămâne în continuare cel mai mare angajator din județul Bihor. Se remarcă, de asemenea, creșterea numărului de locuri de muncă în sectoarele *Transporturi rutiere de mărfuri (+13,95%)* și *Fabricarea de mobilă (+13,19%)*.

Nivelul de calificare al forței de muncă

Tabelul nr. 4 reflectă evoluția forței de muncă din Județul Bihor în funcție de nivelul de instruire al salariaților conform poziționării în nomenclatorul C.O.R., fiind evidențiată o dinamică importantă a structurii forței de muncă, după cum urmează:

- pe de o parte, creșterea cu **17.29%** a numărului de salariați încadrați pe posturi corespunzătoare nivelului de instruire 3 (studii medii sau postliceale); această evoluție a avut drept cauză creșterile de personal la nivelul grupelor majore 8 și 5 ale C.O.R. – respectiv *Operatori la instalații și mașini / Asamblori de mașini și echipamente* și *Lucrători în domeniul serviciilor*, cu precădere la nivelul următoarelor ocupații:
 - Șofer autocamion/mașină de mare tonaj (**+958 CIM, respectiv +13,31%**);
 - Vânzător (**+195 CIM, respectiv +4,02%**);

- Șofer de autoturisme și camionete (+415 CIM, respectiv +18,32%);
- Montator subansamble (+529 CIM, respectiv +36,71%);
- Lucrător comercial (+276 CIM, respectiv +17,7%);
- Agent de securitate (+123 CIM, respectiv +7,22%).

Tabelul nr. 4 Evoluția forței de muncă din Județul Bihor pe niveluri de calificare (2015-2016)

Descriere nivel instruire	Total salariați 2015	Total salariați 2016	Evoluție cantitativă	Evoluție procentuală (%)
Studii generale (grupa 9 COR)	35.643	36.872	1.229	3,45
Studii medii (grupa 3 COR)	10.881	12.762	1.881	5,87
Studii medii sau postliceale (grupele 4-8 COR)	61.467	65.076	3.609	17,29
Studii superioare (grupa 2 COR)	26.676	23.521	-3.155	-11,83
Nedefinit (grupa 1 COR)	10.595	10.624	29	0,27

- pe de altă parte, reducerea cu **11,83%** a numărului de salariați încadrați pe posturi care presupun un nivel de calificare ridicat (nivel de instruire 4 – studii superioare), respectiv a personalului încadrat în Grupa majoră 2 a C.O.R. – Specialiști în diverse domenii de activitate, în principal *Profesori și Medici*.

Tendența de reducere a numărului de salariați cu nivel ridicat de calificare este similară tendințelor naționale și regionale, însă o analiză comparată cu profilul Regiunii Nord-Vest și cu situația națională reflectă în același timp și anumite specificități (Figura nr. 4). Astfel, spre deosebire de evoluțiile regionale și naționale, care reflectă creșteri ridicate în zona personalului necalificat (**8,55%**, respectiv **6,79%**), în Județul Bihor înregistrăm o creștere mult mai moderată (doar **3,45%**), cu toate că Județul Bihor rămâne, în continuare, unul dintre județele cu cea mai mare pondere a personalului necalificat în total forță de muncă.

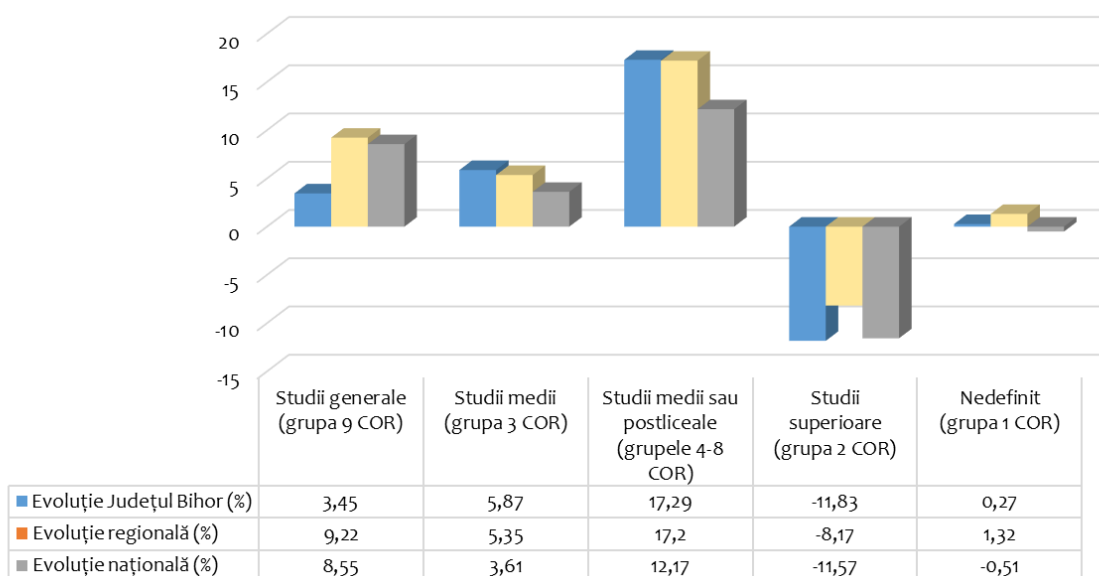

Figura nr. 4 Evoluția structurii forței de muncă în Județul Bihor, în perioada 2015-2016, pe nivele de instruire – comparație cu situația regională și națională

Salarizarea

Județul Bihor prezintă diferențe moderate în ceea ce privește salarizarea atât față de Regiunea Nord Vest, cât și față de situația națională. Pentru o imagine cât mai completă, nivelurile medii salariale au fost analizate detaliat atât pe ocupații cât și pe industrii, la nivelul județului, dar și prin raportare la situația de ansamblu regională și națională.

Nivelul mediu al salarizării pe principalele categorii de salariați (grupe C.O.R.), prin comparație cu mediile salariale la nivel regional și național, este prezentat în Figura nr. 5.

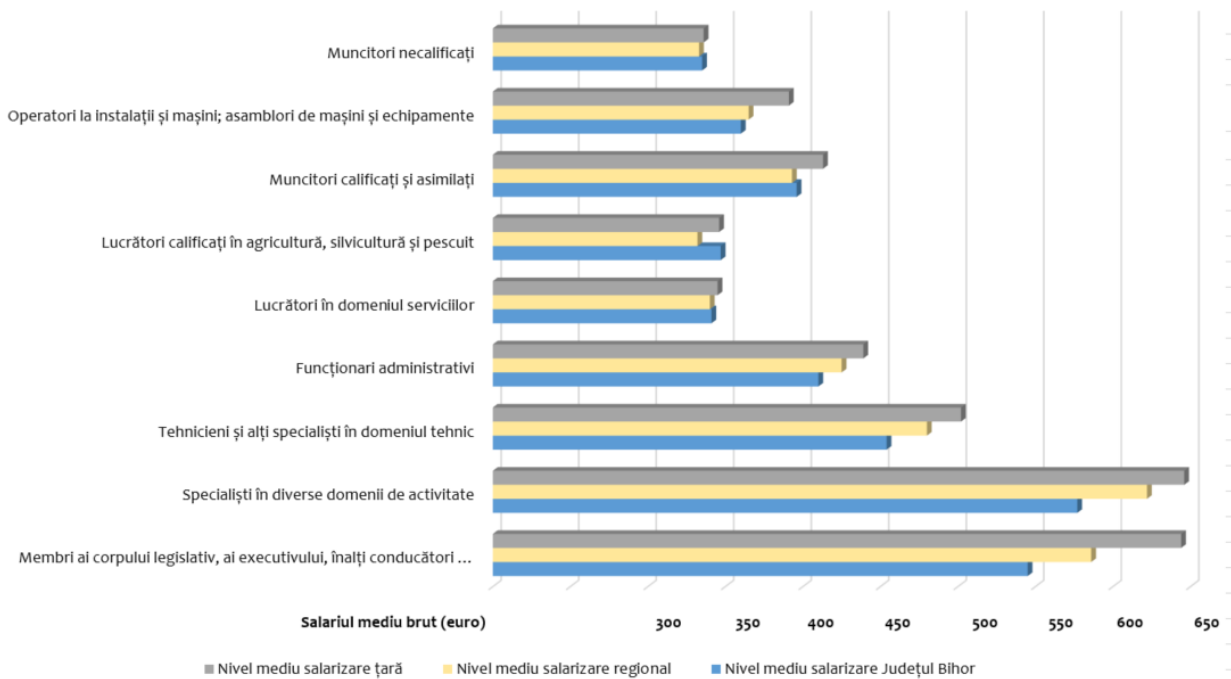

Figura nr. 5 Județul Bihor: Medii salariale la nivel de categorie de salariați – comparație cu mediile regionale și naționale

Se observă că nivelul mediu de salarizare în Județul Bihor este cu cca. **cu cca. 10% mai redus** decât nivelul regional, și cu aprox. **cu cca. 18% mai redus** decât cel național. În luna octombrie 2016, **74.646** de salariați din Județul Bihor erau în zona salariului minim (salariul brut sub 300 euro), **35.350** în segmentul 300-400 euro, **14.066** în segmentul 400-500 euro, **8.360** în segmentul 500-600 euro, **6.153** în segmentul 600-700 euro, **6.803** în segmentul 700-1.000 euro, **3.040** în segmentul 1.000-2.000 euro, în timp ce diferența de **437** de C.I.M. analizate aveau salarii brute de peste 2.000 euro.

Cele mai mari discrepanțe de salarizare sunt înregistrate la nivelul următoarelor grupe C.O.R. care poziții de conducere sau muncă calificată:

- Membrii ai corpului legislativ, ai executivului, înalți conducători, categorie în care sunt incluși și salariații cu funcții manageriale (-10,62% față de nivelul regional și -22,30% față de nivelul național);
- Operatori la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente (-3,03% față de nivelul regional și -16,23% față de nivelul național);
- Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic (-9,29% față de nivelul regional și tot -15,89% față de nivelul național).

Pe de altă parte, cele mai mici discrepanțe salariale sunt înregistrate la nivelul următoarelor grupe C.O.R.:

- Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit (+1,55% față de nivelul regional și +7,98% față de nivelul național); în mod atipic, la nivelul acestei grupe C.O.R., în Județul Bihor salariile sunt mai mari decât în Regiunea Nord-Vest sau la nivel de țară; pe de altă parte, în această categorie sunt încadrați doar 306 angajați, prin urmare impactul la nivelulul întregii forțe de muncă este unul minor;
- Muncitori calificați și asimilați, unde mediile salariale din Județul Bihor sunt ușor peste cele din Regiunea Nord-Vest (+1,55%), însă cu 7,98% sub media de salarizare la nivel de țară;
- Muncitorii necalificați: medie salarială cu 1,50% mai mare decât cea regională și cu 0,74% mai mică decât media națională;
- Lucrători în domeniul serviciilor: medie salarială cu 0,71% mai mare decât cea regională și cu 2,76% mai mică decât media națională.

În ceea ce privește nivelurile minime și maxime de salarizare pe grupe de angajați (Grupe minore C.O.R.), acestea sunt prezentate în Figura nr. 6.

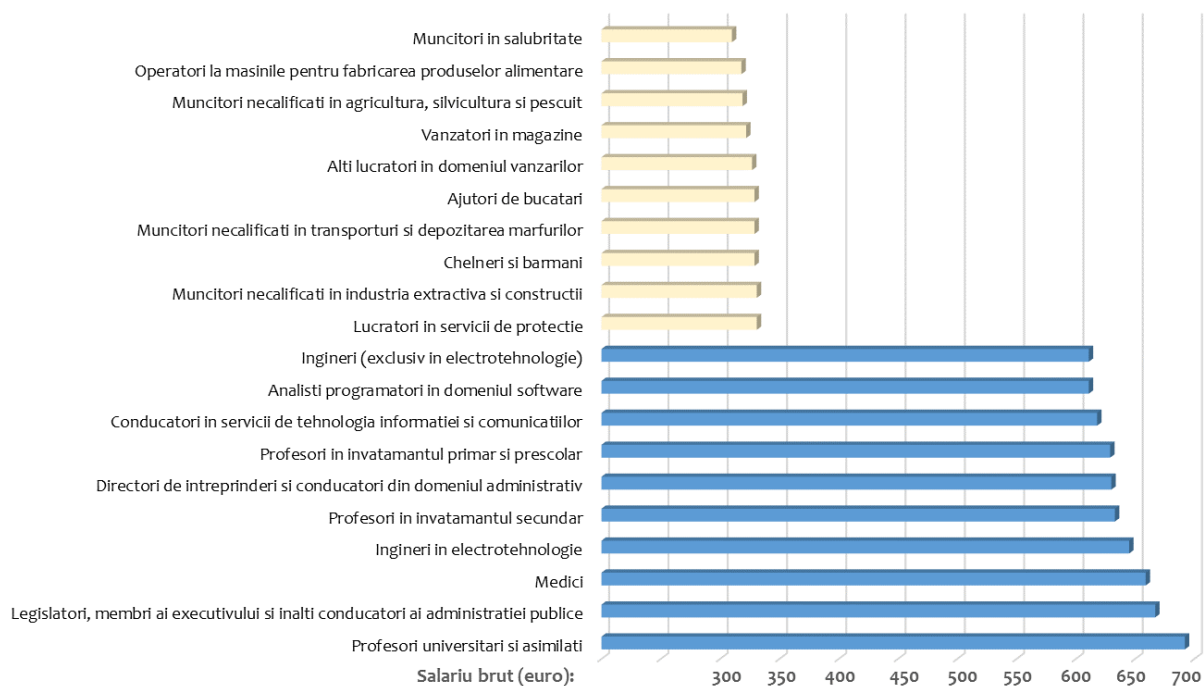

Figura nr. 6 Județul Bihor: Grupe de ocupații cu cele mai mari salarii vs Grupe de ocupații cu cele mai mici salarii

Cele mai ridicate salarii de încadrare sunt înregistrate preponderent în sectorul public (medici, profesori, administrație publică), în management, în IT și în inginerie. Pe de altă parte, cel mai slab salarizați sunt lucrătorii din salubritate, operatorii la mașini din industria alimentară, lucrătorii în domeniul pazei și protecției, lucrătorii din sectorul comercial, personalul mai puțin calificat din sectorul alimentației publice, dar și muncitorii necalificați din sectorul logistic.

Un alt indicator relevant al situației salarizării este ponderea C.I.M. cu salariul în zona de minim (sub 300 euro brut) în total C.I.M. la nivelul județului Bihor, prin comparație cu mediile la nivel regional și național (Figura nr. 7).

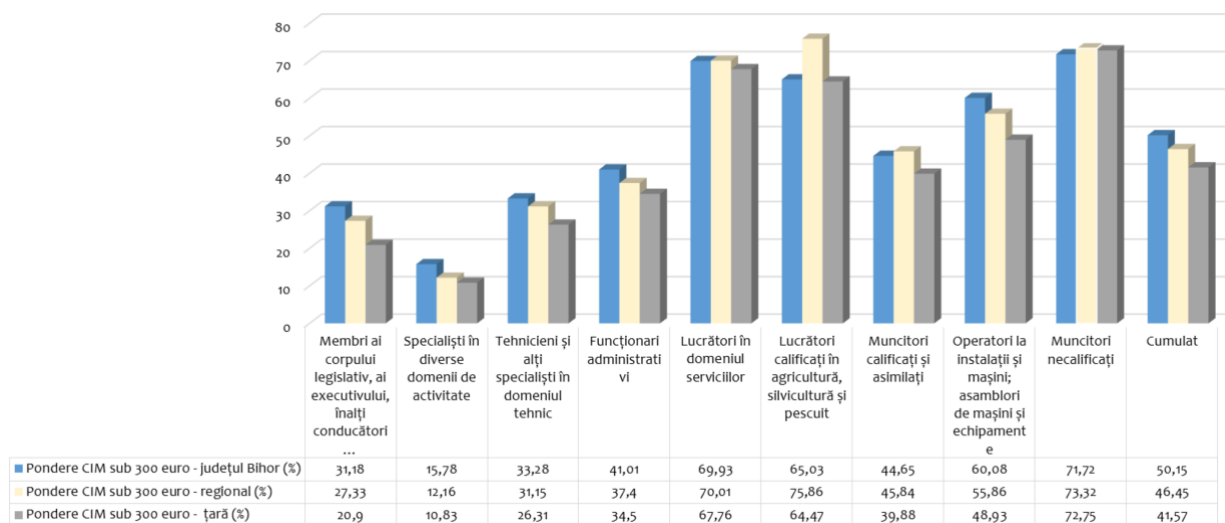

Figura nr. 7 Procent salariați în zona salariului minim (sub 300 euro)

50,15% dintre C.I.M. înregistrate în Județul Bihor sunt în zona salariului minim pe economie, spre deosebire de **46,45%** (nivelul regional) și **41,57%** (nivelul național). Cele mai afectate grupe de angajați sunt *Muncitorii necalificați* (**71,72%** în zona de salariu minim), *Lucrătorii în domeniul serviciilor* (**69,93%** în zona de salariu minim) și *Operatorii la instalații și mașini / Asamblorii de mașini și echipamente* (**60,08%** în zona de salariu minim).

În general, diferențele față de situația regională și cea națională reflectă tendința generală, respectiv o pondere a salariaților în zona salariului minim cu cca. **3-5%** peste nivelul regional, respectiv cu **7-10%** peste nivelul național, pentru marea parte a industriilor analizate.

Din perspectiva sectoarelor economice angajatoare (secțiuni CAEN), situația salarizării din Județul Bihor, prin comparație cu situația la nivel regional și național, este reflectată de Figura nr. 8.

Constatăm că principalele discrepanțe se manifestă la nivelul următoarelor sectoare economice:

- *Sectorul Intermedieri financiare și asigurări*, unde diferențele sa salarizare sunt mult mai mari decât în cazul altor industrii analizate; astfel, media de salarizare a Județului Bihor este cu **55,58%** mai mică decât cea a Regiunii Nord-Vest și cu **57,11%** mai mică decât media națională;
- *Sectorul IT*, unde se înregistrează o situație similară, respectiv o medie salarială cu **45,61%** mai mică decât cea a Regiunii Nord-Vest, respectiv cu **42,54%** mai mică decât media națională;

- **Producția și furnizarea de energie electrică și termică (-24,65%** față de media regională, respectiv **-20,54%** față de media națională);
- **Comerțul și Transporturile**, unde deși mediile salariale nu sunt cu mult mai reduse decât cele regionale (-9,14%, respectiv -5,85%), acestea înregistrează decalaje mult mai mari dacă ne raportăm la mediile naționale (-22,17%, respectiv -25,12%);
- O situație similară înregistrăm în cazul **Industriei prelucrătoare** (-3,92%, respectiv -16,24%)

Pe de altă parte, decalaje mai reduse sau chiar medii salariale mai ridicate, se înregistrează în cazul sectoarelor: **Agricultură, silvicultură și pescuit (+4,52%**, respectiv **-2,53%**), **Hoteluri și restaurante (+8,50%**, respectiv **+0,61%**), și **Construcții (+8,11%**, respectiv **-2,44%**).

De asemenea, diferențe mai mici de salarizare se constată în sectoarele în care capitalul public are o pondere importantă (învățământ, utilități, sănătate, asistență socială), unde nivelurile salariale sunt mult mai echilibrate.

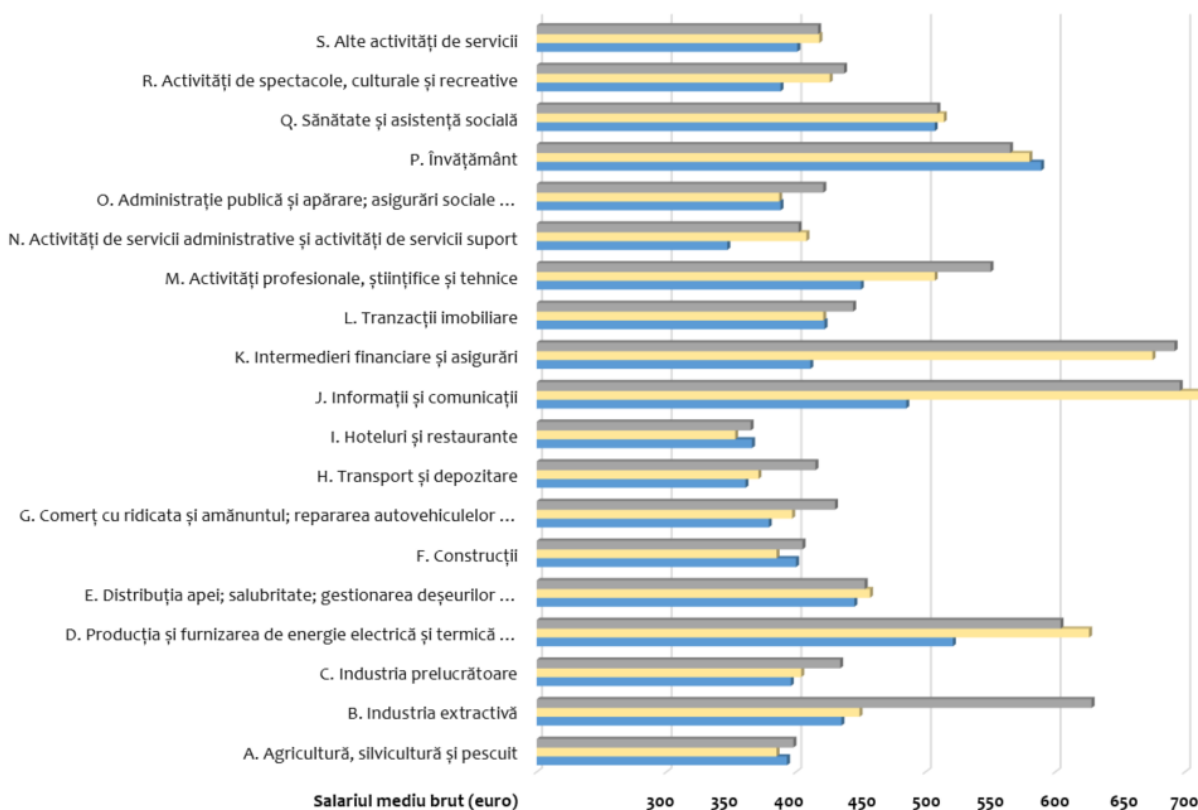

Figura nr. 8 Niveluri salariale pe secțiuni CAEN – analiză comparată județ vs. regiune și țară

În ceea ce privește nivelurile minime și maxime de salarizare pe tipuri de industrii (Diviziuni C.A.E.N.), acestea sunt prezentate în Figura nr. 9.

Cele mai mari niveluri ale salariile brute de încadrare sunt înregistrate în industria fabricării de mașini, utilaje și echipamente n.c.a., în industria IT, dar și în sectorul public (învățământ, sănătate, utilități). Pe de altă parte, cele mai reduse niveluri de salarizare le înregistrăm în sectorul de pază și protecție, prelucrarea lemnului, industria textilă, marochinărie, dar și în industria alimentară și comerț.

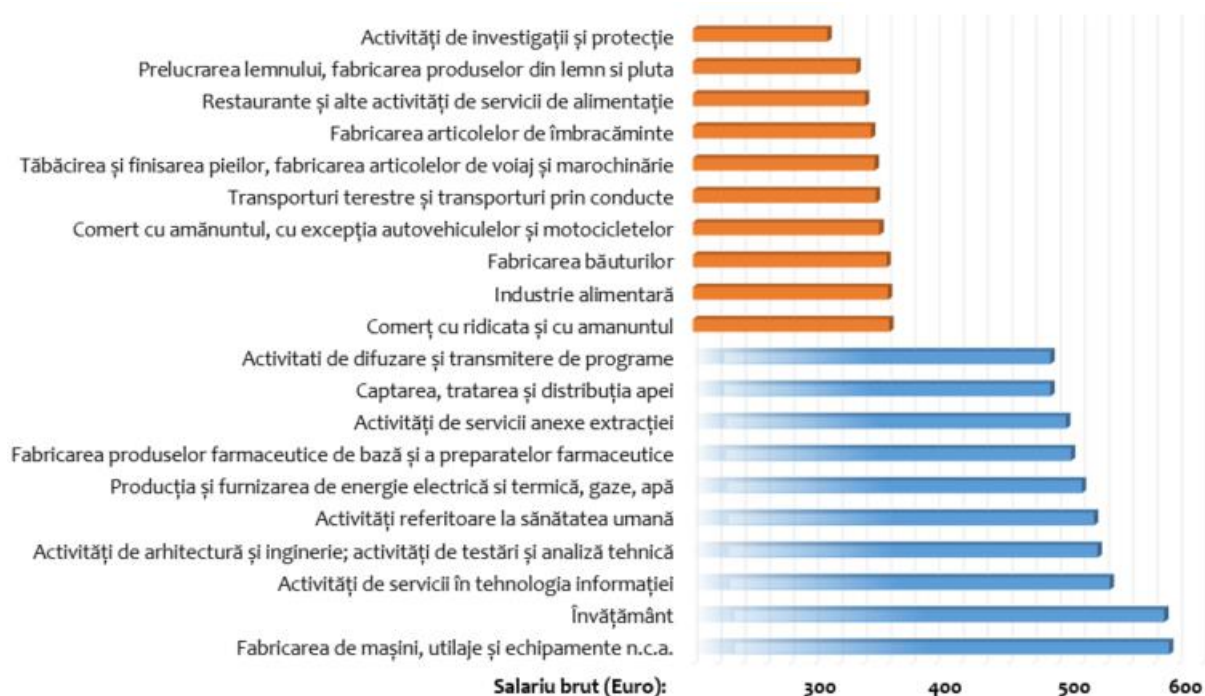

Figura nr. 9 Sectoarele economice cu cele mai mari, respectiv cele mai mici niveluri salariale brute din Județul Bihor

În sectorul *Activități de investigație și protecție*, ponderea angajaților aflați în zona salariului minim este de **94,02%**, în timp ce în *Comerț*, acest procent este de **85,96%**.

Analiza intrărilor pe piața forței de muncă

După cum s-a arătat, forța de muncă din Județul Bihor include **65.076** salariați încadrați pe Coduri C.O.R. ce corespund nivelelor de studii medii sau postliceale). Pe de altă parte, numărul de absolvenți preconizat pentru anul 2016 ai unităților de învățământ tehnic și profesional din Județul Bihor este de **2.032** (**710** absolvenți de școli profesionale și **1.322** absolvenți de licee tehnologice), structurați conform calificărilor profesionale prezentate în Tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5 Structura absolvenților unităților de învățământ tehnic și profesional din Județul Bihor pe domenii de pregătire

Nr. crt.	Domeniu pregătire	Absolvenți 2017 școli profesionale	Absolvenți 2017 licee filiera tehnologică	Absolvenți 2017 cumulat
1.	Agricultură	51	63	114
2.	Chimie industrială	0	0	0
3.	Comerț	25	86	111
4.	Construcții, instalații și lucrări publice	48	12	60
5.	Economic	N/A	345	345

Nr. crt.	Domeniu pregătire	Absolvenți 2017 școli profesionale	Absolvenți 2017 licee filiera tehnologică	Absolvenți 2017 cumulat
6.	Electric	35	60	95
7.	Electromecanică	11	13	24
8.	Electronică automatizări	18	47	65
9.	Estetică și igiena corpului omenesc	55	67	122
10.	Fabricarea produselor din lemn	37	0	37
11.	Industria alimentară	85	85	85
12.	Industria textilă și pielărie	10	24	34
13.	Materiale de construcții	0	0	0
14.	Mecanică	272	153	425
15.	Producție media	N/A	0	0
16.	Protecția mediului	N/A	24	24
17.	Silvicultură	0	37	37
18.	Tehnici poligrafice	N/A	0	0
19.	Turism și alimentație	148	306	454
	TOTAL	710	1.322	2.032

Cu 710 viitori absolvenți, Județul Bihor se află pe locul 8 în România în ceea ce privește numărul de intrări pe piața muncii pe acest nivel de studii .

Concluzii

- Județul Bihor se încadrează, în linii mari, în tendințele naționale ceea ce privește acoperirea populației active cu contracte de muncă** (148.855 contracte individuale de muncă la o populație activă de 272.400 persoane, ceea ce corespunde unui grad de acoperire de 54,69%, procent situat în zona mediei naționale de 57,26%).
- Un șomer este susținut de 17,10 contracte de muncă**, cu peste jumătate mai mult decât media națională de 12,03.
- Se constată o **creștere semnificativă în zona personalului cu nivel mediu de calificare**, însă doar parțial pe zona direct productivă deoarece numărul de muncitori calificați a scăzut cu 1,42%, concomitent cu o **reducere a personalului cu nivel înalt de calificare** (-11,83%).
- Grupele de ocupații din sectorul privat cu **cele mai semnificative creșteri de personal** sunt Asamblorii (+19,37%), Conducătorii de mașini de mare tonaj (+12,76%), Muncitorii necalificați în industria extractivă și construcții (+9,9%) și Vânzătorii în magazine (+7,19), în timp ce **reducerile cele mai importante** au fost înregistrate în cazul Montatorilor de echipamente electrice și de comunicații (-18,66%), Inginerilor (exclusiv în electrotehnologie) (-14,27%) și Lucrătorilor în industria textilă și confecții (-4,15%). În 2016, Județul Bihor a mai câștigat 334 Funcționari în gestiunea materialelor și în transport (+8,72%) dar și 224 Alți operatori la mașini și utilaje (+26,96%).
- În planul sectorului privat, se observă o **creștere a numărului de CIM pe toate palierele**, în principal în transporturi și depozitare (+15,22%), în sectorul de servicii administrative și în cel al activităților de servicii suport (+14,93%), dar și în hoteluri și restaurante (14,99%).
- Sectorul cu cea mai spectaculoasă dezvoltare din județul Bihor**, respectiv cu un ritm de creștere (15,22%) aproape triplu față de nivelul național (+5,78%) și semnificativ peste cel național (+10,04%), este cel al transporturilor și depozitării.
- Cele mai multe locuri de muncă din sectorul industriei prelucrătoare s-au câștigat la nivelul a patru industrii principale**: Fabricarea autovehiculelor de transport rutier și a remorcilor (+573 locuri de muncă, respectiv +39,49%), Industria confecțiilor metalice și a produselor din metal (+561 locuri de muncă, respectiv +14,78%), Fabricarea de mobilă (+495 locuri de

muncă, respectiv +12,53%) și Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (+454 locuri de muncă, respectiv 15,61%).

8. **Cele mai multe locuri de muncă din sectorul industriei prelucrătoare s-au pierdut** în următoarele industrii: Tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie (-1.273 locuri de muncă, respectiv -8,60%), Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice (-122 locuri de muncă, respectiv -7,52%) și Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (-108 locuri de muncă, respectiv -2,49%).
9. **Locurile de muncă din sectorul Construcții au crescut moderat** (+4,53%), în linie cu media regională (+4,74%) însă cu mult peste trendul național (+0,39%), pe fondul reducerii cu 2,04% a industriei lucrărilor speciale de construcții, dublată însă de creșterea cu 11,56% a industriei lucrărilor de geniu civil și cu 6,47% a construcțiilor de clădiri.
10. **Sectorul Hoteluri și restaurante a avut o evoluție peste mediile la nivel de regiune și țară**, în condițiile în care industriile Hoteluri și alte facilități de cazare și Restaurante și alte activități de servicii de alimentație au creat 301 (+14,24%) și respectiv 429 (15,02%) locuri de muncă.
11. **O evoluție relativ îngrijorătoare se înregistrează la nivelul Sectorului IT**, unde ritmul de creștere (+3,49%) este de cca. 4 ori mai redus decât cel al Regiunii Nord-Vest (13,42%); astfel, deși Activitățile de servicii IT au crescut cu 15,02%, Telecomunicațiile s-a contractat cu 47,62%.
12. **Nivelul mediu de salarizare în Județul Bihor este cu cca. cu cca. 10% mai redus decât nivelul regional, și cu aprox. cu cca. 18% mai redus decât cel național.** În luna octombrie 2016, 74.646 de salariați din Județul Bihor erau în zona salariului minim (salariul brut sub 300 euro), 35.350 în segmentul 300-400 euro, 14.066 în segmentul 400-500 euro, 8.360 în segmentul 500-600 euro, 6.153 în segmentul 600-700 euro, 6.803 în segmentul 700-1.000 euro, 3.040 în segmentul 1.000-2.000 euro, în timp ce diferența de 437 de CIM analizate aveau salarii brute de peste 2.000 euro.
13. **Cele mai ridicate salarii de încadrare** sunt înregistrate preponderent în sectorul public (medici, profesori, administrație publică), în management, în IT și în inginerie. Pe de altă parte, **cel mai slab salarizați** sunt lucrătorii din salubritate, operatorii la mașini din industria alimentară, lucrătorii în domeniul pazei și protecției, lucrătorii din sectorul comercial, personalul mai puțin calificat din sectorul alimentației publice, dar și muncitorii necalificați din sectorul logistic.
14. 50,15% dintre C.I.M. înregistrate în Județul Bihor sunt în **zona salariului minim pe economie**, spre deosebire de 46,45% (nivelul regional) și 41,57% (nivelul național). **Cele mai afectate grupe de angajați** sunt Muncitorii necalificați (71,72% în zona de salariu minim), Lucrătorii în domeniul serviciilor (69,93% în zona de salariu minim) și Operatorii la instalații și mașini / Asamblorii de mașini și echipamente (60,08% în zona de salariu minim).
15. **Diferențele față de situația regională și cea națională reflectă tendința generală**, respectiv o pondere a salariaților în zona salariului minim cu cca. 3-5% peste nivelul regional, respectiv cu 7-10% peste nivelul național, pentru marea parte a industriilor analizate.
16. Față de mediile regionale și naționale, **cele mai mari dezechilibre sunt înregistrate în cazul Sectorul Intermedieri financiare și asigurări și Sectorului IT**, unde Bihor înregistrează medii salariale cu 55,58% și respectiv, cu 45,61% mai mici decât mediile regiunii Nord-Vest.
17. **Cele mai mari niveluri ale salariile brute de încadrare** sunt înregistrate în industria fabricării de mașini, utilaje și echipamente n.c.a., în industria IT, dar și în sectorul public (învățământ, sănătate, utilități).
18. **Cele mai reduse niveluri de salarizare** le înregistrăm în sectorul de pază și protecție, prelucrarea lemnului, industria textilă, marochinărie, dar și în industria alimentară și comerț
19. Cu 710 viitori absolvenți, **Județul Bihor se află pe locul 8 în România în ceea ce privește numărul de intrări pe piața muncii pe acest nivel de studii.**